

SILOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v četrtek 13. julija 1893.

Letnik XXI.

○ klerikalizmu.

Hic niger est — —

Politika se lotuje vsega: odstavlja vlade in jih nastavlja; tvori vladarje in jih vničuje, celo Boga meni, da ima v svoji oblasti. Je-li se ima še vzdržati vera nanj, določuje ona; ona kaznuje tudi ali plačuje tiste, ki ga taje ali grde. Kaj čuda, če tedaj tudi cerkvena ustava nima miru pred politiko. Javno življenje sicer ne priznava cerkvi in njeni ustavi božjega značaja in zato je umevno, da se zaganja vanje. Toda kazalo bi pogumnim nasprotnikom njenim, da bi se učili zgodovine vsaj toliko, da bi spoznali, kaj jim pomaga njihovo delo. Lahko bi izpredvideli, da je vsaka preosnova v cerkveni ustavi nemogoča in da je pametneje in dosledneje kar naravnost pobijati vero krščansko, nego tako po ovinkih zaganjati se vanjo in naposled še — opeči se.

Zalostno pa je pri tem, da se tega boja proti cerkveni ustavi udeležujejo tudi nekateri možje, ki bi radi sicer še veljali za prave in verne katoličane. Politika jim zmede glavé. Pozabljajo namreč, da je že dobrih osemnajststo let določena oblast papeževa, škofov in duhovnikov in da se o tem mej katoličani sploh ne more več razgovarjati. Nobena še tako glasna in mogočna večina ne more odvzeti te oblasti, kakor je tudi dati ne more. Pravice učee cerkve so tako jasno določene, kakor njene dolžnosti; o njih je vsaka parlamentarična razprava kratko malo nemogoča. To resnico moramo vedno povdarjati, ker uprav proti njej se tolikrat greši v našem javnem življenju ne na škodo cerkvi, pač pa na velik kvar narodom in državam.

Jedna beseda, ki se v naših dneh nebrojnokrat rabi, vzlasti dokazuje, da manjka stalnih, pravih pojmov o cerkvi in njenem ustrojstvu. Ta besede je razpita, da se je treba poštenjaku našega časa skoraj križati pred njo; pomenjati ima vse naglavne grehe: napuh, lakomnost, tja do lenobe; določevati ima vir vsem zlom v državi ali mej narodi, skratka strašna beseda je to. Glasi se: kleri-

kalizem. Vsak jo pozna; rabi se neštivilnokrat a le malokedo misli, kaj pomenja. Tekom časa je imela že silovito mnogo prilastkov, črni, mračni, temni, pogrebni, prokleti, srednjeveški, brezdomovinski, neumni, ultramontanski, fanatični, brezsmiselni, gospodstvaželjni klerikalizem. Te in tem podobne, še lepše prilastke pozna pri nas vsak črevljari, ki bere „Narod“. Ta plodovitost žive domišljije se nam zdi slabo znamenje za liberalizem. Pred šotorom njegovim kričoči klicarji vabeč na tak način popotne zemljane vanj, ne pomislijo, da imajo hvala Bogu ljudje še svojo pamet seboj in da to pamet vkljub vsemu mogočnemu kričanju lahko rabijo.

Res je sicer, da jih je le preveč, ki tega ne storé, marveč ki krotko in mirno mej drugim tudi „klerikalizem“ sprejmo kot nekaj strašnega v svoj leni um, ne meneč se dalje zato, da so zalogi svojih nejasnih pojmov prideli novi, še nejasnejši.

Kaj pa je tedaj klerikalizem? Opredeliti to spako je zelo težko, kar si vsak misli pri tej besedi, kar hoče, samo, da je kaj strašnega. Nekateremu pri tej besedi domišljija riše tezalnice in grmade, na katerih menihi pečejo uboge grešnike, drugi mislijo na velikanske skladovnice samih rumenih cekinov, ki se skrivajo po samostanskih podzemeljskih prostorih, tretji si predstavljajo vse možne nesramnosti, ki se vrše skrivaj od črnogledih hinavcev in licemercev. Opredelba je tedaj na vsak način težka. Zato raje povejmo, da ima svoj izvor ta beseda mej nemškimi protestanti. Katoliškega imena se boji protestantstvo, največ zato, ker je spominja, da njemu manjka ta bistvena lastnost prave Kristusove cerkve, zato so jeli protestanti imenovati katoličane klerikalce.

Sami so namreč zavrgli duhovstvo v cerkvi in trdéli, da je vse krščansko ljudstvo — duhovsko; vsak ima jednako oblast, in zakrament sv. mašniškega posvečevanja je prazen, popolnoma nepotreben obred.

Samo ob sebi je umevno, da so razširjajoč ta svoj krivi nauk skušali na vsak način iztrgati za-

upanje do duhovnikov ljudstvu iz srca, in da so v ta namen uporabljali vsa možna sredstva, mej katerimi sta laž in obrekovanje na prvem mestu.

Njihov protiduhovenski boj je rodil z večine vse tiste zgodovinske laži, ki so jih od magdeburških centurjatorjev počenshi razširjali razni več ali manj znani zgodovinarji.

Leposlovje je moralo tudi pomagati. V pesmih, igran in povestih so se jeli opisavati duhovniki v protestantskem smislu, redovi so se grdili in blatili. Slike so predstavljale pijane menihe in druge nespodobnosti.

Vse to je prijalo spačeni človeški naravi in na naglem se je razširil ta duh; nastopajoče brezverstvo je samo nadaljevalo v njem in pridobivalo s tem najboljših vspehov. Boj proti klerikalizmu se je vnel po celem svetu, in sicer vedno pod pretvezo, da se ustavlja le nepoklicanemu, krivičnemu gospodstvu duhovnikov.

Niti trobice zabavljanja, ki ga je objavil še le leta 1869 rojeni „Narod“ v svojih predalih, ni njegove; izvirna ni niti jedna psovka, katerih je že toliko poslal v dežel. Izvor smo jim pokazali in pojasnili tudi vodilne uzroke. Da se v tem protiklerikalnem boju ne rabi samo laž in obrekovanje, je jasno samo ob sebi. Saj se mora podati za vsako trditve vsaj nekaj navideznih dokazov.

In snov zato dajejo izjeme duhovniškega stanú, ki z neprevidezjo kaj zagreše, ali s spodtakljivim obnašanjem sami najgorje nspadajo svoj vzvišeni poklic, ali zlorablajo svoj stan.

Pri takih izjemah iščejo dokazov in iz njihovega obnašanja sklepajo zaključke vsemu duhovstvu nasprotne. Ta logika je čudna; razvidno je, da je ni treba pobijati. Nam se zdi dovolj, da smo jo konstatovali.

Da se pa vprašanje o klerikalizmu še bolj pojasni, naštejemo tu nekaj načelnih stavkov v tej zadevi:

1. Za vero je duhovstvo potrebno; brez duhovstva ne more obstajati nobeno verstvo.

LISTEK.

Dubrovnik — jugoslovanske Atene.

Spisal Janko Gričar.

(Dalje.)

Rekli smo, da je turška sila, katera je grozila nekoliko stoletij balkanskim državam, storila, da so se mnogi učeni ljudje iz Grške, posebno pa iz Carigrada zatekali v sosedne mirne dežele. Grški učenjaki so si iskali zavetja največ v Italiji, kjer so osnovali prva vseučilišča, ali mi vemo, da je nekoliko učenjakov grških prišlo tudi v Dalmacijo, vzlasti v Dubrovnik.

Saffrik navaja imena Halkokondilas, Manlos, Tachianotes, Laskaris i. dr.

Kakor so grški učenjaki uspešno delovali v Italiji, takisto so delali tudi v Dubrovniku. Grški učenjaki, ki so se nastanili v Italiji, potovali so iz mesta v mesto, a to so se naučili od njih tudi mnogi Italijani, ter so nekateri taki potovalni učitelji prišli tudi v Dalmacijo.

Koncem XIV. veka je prišel neki Ivan iz Ravene v Dalmacijo ter se je čudil Dalmatincem, kako so zaostali v naobrazbi. Okoli l. 1434 je pri-

šel v Dubrovnik Filip de Diversis, kateri nam je zapisal mnogo povoljnejša poročila o naobrazbi Dalmatincev. Mimo teh dveh nam je znanih še nekoliko drugih imen, kakor: Malinus, Bartolomej Spondratus, Nikolaj de Lasiris, Xenophon Philelphus i. dr. Ti učitelji so bili polni latinskega duha in so tudi v Dalmaciji probudili ljubezen do latinske književnosti. In res nahajamo v XV. veku več učenih filozofov in historikov, ki so pisali v Dalmaciji, in to v latinskem jeziku.

Ta latinska literatura je kažipot hrvatski literaturi v Dalmaciji in Dubrovniku.

Mladi Dalmatinci, ki so se izobražali v Italiji, videli so, da Italijani mimo latinskega gojé tudi svoj jezik. To je vspodbujalo te mladeniče, pa so tudi oni jeli pisati v svojem narodnem jeziku.

Mnogo je pripomoglo naobrazbi Dubrovčanov tudi njihovo bogastvo; a obogateli so oni s trgovino, pa tudi s tem, da so gostoljubno vsprejemali begune iz sosednih slovanskih deželá, iz Bosne in Hercegovine, ki so prinesli seboj ves svoj imetek, ter se nastanili v Dubrovniku, da se izognó turškemu nasilstvu.

Vspreh italijanskih učiteljev se je skoro dobro pokazal. Na početku dubrovniško-dalmatinske književnosti nahajamo pisatelja, kateri je hodil njihove

stopinje, a to je Mark'a Marulić (1450—1507) rodod iz Spleta.

Marko Marulić, ta prejasna zvezda vsakojake umetnosti za ves tedanji svet, zaslučuje brez dvojbe, da ga priznamo otcem jugoslovanskega umetniškega pesništva. Njegov glas je bil dobro znan v narodu, ko so komaj prvi književni žarki jeli sevati iz Dubrovnika. Mimo domačih ponašali so se tedanji najslavnejši možje z njegovim prijateljstvom, žalovali po njegovi smrti za njim in ga slavili v krasnih žalostinkah. Ariosto ga je nazval z bok velikega njegovega uma božanstvenim bitjem. Eisengrein pravi o njem, da je bil največji modroslovec svoje dobe in da ga ni nikdo prekosil v bogoslovskih znanostih.

Mimo neizmernih zaslug, ki si jih je stekel ta izredni um na književnem polju sploh, je za nas najvažneje to, da je on prvi v jugoslovanskem narodu probudil sveto ljubezen do materinega jezika. Marulić je Hrvatom, vsaj gledé na jezik, ono, kar Dante Italiji, Goethe Nemcem.

Istodobno, ko je Marulić pel v Spletu, odgovarjal mu je lepi zbor učenih narodnjakov z otoka Hvara, n. pr. Božičević, Brtučević, Pelegrinović i. dr., vsi pesniki narodni in modrijani na glasu, zeló

2. Oblast, ki jo ima po Kristovem nauku duhovstvo, presega vsako posvetno oblast; celi svet je ne more dati duhovniku več, nego jo je prejel od svojega Gospoda.

3. Duhovska in posvetna oblast sta v krščanstvu ločeni; uprav zato, da ostaneta sicer tem gotoveje ločeni, sta pa združeni v rimskem papežu, ki je duhovski in posvetni vladar ob enem.

4. Oblasti si ne smeta nasprotovati; druga v druge delokrog ne sme segati. Za red in varnost skrbi posvetna oblast; za vzgojo in dušni napredek pa duhovska. Posvetna oblast ima očetno krepkost in moškost; duhovska pa materino ljubezen in prišrčnost.

5. Za narod in državo je neobhodno potrebno — neodvisno duhovstvo, ki v svesti si svoje naloge izvršuje svoje dolžnosti vstrajno, vneto in pogumno, ki se ustavi krivici, odkoder-koli naj pride. Duhovstvo pa, ki je izgubilo cerkvenega duha, ki se tedaj vdinjava mogočnikom zemlje ali pa duhu časa, je največja nesreča za vse javno življenje. Takemu smo tudi mi nasprotni, in če nje mislite v klerikalizmu, smo tudi mi protiklerikalci.

V svesti si tedaj, da vse druge ideje, ki morda z orjaško silo nastopajo v naših dneh, neskončno nadkriljuje ideja poklica krščanskega duhovnika, in da ima ta ideja v sebi pogoje konečne večne zmage, stopajo verni katoličani pod njen prapor borit se zánjo, če jim prav nadenejo ime „klerikalcev“. In zaradi te stalne, božje ideje se družijo tudi krog grešnih, slabih ljudij, ki jo imajo v imenu Izveličarjevem zastopati.

Črne suknje jih ni strah, in klerikalizma tudi ne. Ne dajo se vsuževati ljudem, marveč le Jednemu, ki ga spoznajo za svojega Gospodarja, Kristusu, ki si je odbral nekatere v poseben delež (kleros) in jim zato tudi dal posebno, nadnatorno oblast.

Iz tabora „krščanske ljubezni“.

Dobili smo nastopne vrstice:

Slavnemu uredništvu „Slovenec“ v Ljubljani. Na podlagi § 19. tis. zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6 drž. zak. prosim slavno uredništvo, da v določenem času in prostoru objavi na članek „Iz tabora krščanske ljubezni“ v 152. št. „Slovenca“ z dne 6. t. m. sledeči popravek: 1. Ni res, da sem svoje izpovedbe pred porotniki pri obravnavi dne 21. in 22. aprila t. l. vedoma prikril in namesto njih napisal stvari, katerih ni bilo in ne bo. Res pa je, da se moje poročilo o tej obravnavi v „Soči“ in posebni knjižici popolnoma zлага z resnico in tudi z uradnim zapisnikom, kar spričuje najbolje že to, da proti tej objavi ni bilo od interesovanih strani prav nikakega ugovora, da si se je skrbno pazilo na to, da bi v poročilu kaj neresničnega našli. 2. Nitorej resnično, da sem jaz na podlagi svojega neresničnega poročila brezvestno napadel „Slovenčevega“ dopisnika, pač pa je res, da sem se jaz le branil s čisto in suho resnico na njegov neresničen

hvaljeni od Lucića in Hektorovića, katera jih smatra za svoje predhodnike.

Lahko torej rečemo, da se imata smatrati Splet in sorodni mu Stari Grad na otoku Hvaru kot prava zibelka, kjer je vzkli in se razgojil prvi plod jugoslovanske književnosti.

Predno povemo kaj več o samem Maruliću, izpregovoriti nam je o jeziku, kateri so pisali ti najstarejši književniki. Jezik njihov je bil čakavski bodisi v prozi ali pa v poeziji, a to ne samo v primorju dalmatinskem, nego tudi v samem Dubrovniku. To nam pa dokazuje, da je čakavščina starejša od štokavščine, da se je ta na jugovzhodu razvila iz one in postala na jugu jekavščina, a na vzhodu ekavščina, ter da se je polagoma primikala k severozahodu in potem pa je iztisnila čakavščino, zavladala v narodni književnosti. Dubrovnik je občutil zbok svojega položaja in tesnih odnošajev z vzhodno-južnimi stranmi prvi v hrvatskem primorju ta blagi vpliv štokavščine in sicer že ob koncu XVI. stoletja s spisi Dinke Ranjine in Dinka Zlatarića. V njih se najprej pojavljajo čvrsti sledovi štokavščine.

Dalmatinsko-dubrovniška književnost se zrcali najlepše v pesništvu, a to se je razvijalo v vseh svojih strokah, v lirski, epski in dramatski.

Že v prvem razvoju se je povzpelo lirsko pes-

napad. Vsled tega tudi ničesa preklicovati nimam.

3. Ni res, da sem pred sodiščem izjavil, da sem bil „mistificiran in na led speljan“, in to v obče v svojih dokazovanjih, kakor je v imenovanem članku generalizovano, marveč res je, da sem na nasvet zagovornika dr. Laginje — ko je prof. Babsch izpovedal pod prisego, da on ni edini dopisnik iz Gorice, zlasti pa, da najbolj strupene dopise proti Slovincem pišejo drugi — izjavil pogojno, kakor stoji v poročilu „Tri obravnave“ na strani 46., namreč: „Ako je res, kar je prof. Babsch izpovedal pod svetostjo prisege, izjavljam, da obžalujem, ako sem bil vsled splošnega javnega mnenja tudi jaz tega prepričanja itd.“ 4. Nitorej res, da sem jaz „že štiri leta žrtva zlobne mistifikacije nekaterih skrivnih politikarjev, ako ne morebiti celo žrtva lažij in obrekovanj“ — marveč res je, da sem popolnoma prepričan o resničnosti vseh svojih obdolževanj proti prof. Babschu, katere sem hotel dokazati z velikim številom odličnih prič ter pisanih in tiskanih dokumentov. Ker moje priče niso bile dopuščene k obravnavi, zato svojih dolženj z ene strani nisem mogel dokazati, z druge pa se nisem mogel prepričati, da sem bil od koga mistificiran ali celo nalagan, kakor dopisnik pravi. Odklanjam zategadel sumničenje, da sem bil od koga mistificiran ali nalagan, toliko manj pa od kakih „skrivnih politikov“, kakoršnih ne poznam. 5. Ni res, da sem izdajal osebne pogovore slovenskih profesorjev, marveč res je, da sem svoje dokaze zajemal iz vseh onih krogov, v katerih se je prof. Babsch premikal, naj so bili slovenski, nemški ali laški profesorji ali druge osebe. 6. Ni res, da sem segal v tajnosti profesorskih konferencij in komisij, do katerih mi tudi ni mogoče priti, marveč res je, da moji slučajji, katere sem navajal proti prof. Babsch-u v svojo obrambo, so se vršili pred očmi komisije in maturantov, vsled česar so prišli v javnost, ne da je kdo izdal meni uradno tajnost, o kateri tukaj ni niti govora. Ni res, da sem jaz za take strogo kaznjive ovadbe — katerih meni itak nijeden profesor storil ni — navajal vedno in vedno le slovenske profesorje; res pa je, da sem svoje dokaze podpiral s pričami, ki so po svojem poklicu ali stališču prišle v resnih zadevah največkrat z Babschem v dotiko in so ga torej najbolje poznale, a pri takem izbiranju prič nisem gledal na narodnost. In ker sem priče vzel tam, kjer so bile, zato je prav nasprotno res, namreč, da med mojimi pričami je bilo več Nemcev in Lahov nego Slovencev, počenši pri ravnatelju tukajšnje c. kr. realke. — 8. Toliko manj res je, da sem navajal pri obravnavi dejanje in imena tako, da je bilo italijanskim in židovskim fanatikom očito, da sem vse izpovedbe zajemal iz jednega samega vira — iz ust neprevidnega g. prof. B—ča, kojega sem z jezikom vrgel s sore nasprotnikom pod noge. — Res pa je, da g. prof. B—č. ni bil moj vir in toliko manj moj jedini vir; res je dalje, da moje izpovedbe niso bile niti v najmanjšem oziru take, da bi bile mogle vreči le najmanjši sum na gosp. prof. B—ča; in res je, da razven „Slovenčevega“

ništvo do tolikega sijaja, da mu tedaj skoro ni bilo vrstnika. Bujno se je razvijalo, in začetkom XVIII. veka povzpelo se je do največje dovršenosti. Prvi na tem polju so Marko Marulić, Gjore Držić, Šiško Menčetić, Kaniba! Lucić, Mavro Vetranić. V njih se nahaja mnogo veličanstvenih mislij, jedrovitih izrazov, živih slik, krepkih in zanimivih trenutkov.

Tudi epsko pesništvo je lepo zastopano v tedanji književnosti. Gundulićev „Osman“ je zadivil ne le hrvatski narod, marveč tudi tuji svet. — Znamenitejši proizvodi ostalih pisateljev so: „Ostan božje ljubavi“ od Andrije Vitaljića, „Uzdari Mandaljene spokornice“ od Ignjata Gjorgjića, Marulićeva „Judita“, Palmotićeva „Kristiada“, „Ribarenje“ Petra Hektorovića, Kanavelićev „Sv. Ivan“, „Bogatstvo i ubožstvo“ od Kavarina.

Kje se je dramatsko pesništvo najprej razvilo, se ne dá točno opredeliti. Appendini trdi, da se je prvi poskusil v ti stroki Gjori Držić v Dubrovniku. No, ali prvi poskus je menda Lucićeva „Robinja“. Za Lucićem so se sledili Hektorović, Petrančić, Maroje Držić in drugi. Z Gundulićem in Palmotićem pa se je povzpela dubrovniška dramatika do največje dovršenosti.

V nastopnem bomo podali čitateljem imena najboljših dubrovniških pisateljev ter vsebino nekaterih njihovih del.

(Dalje sledi.)

dopisnika nihče drugi ni izustil jednakega sumničenja, torej tudi ne italijanski in židovski fanatiki, katerim g. prof. B—č ni psedel prav nič pod noge. 9. Iz tega je razvidna neresnica, da sem jaz ponižal ali celo uničil g. prof. B—ča, ki sam ni čutil niti najmanjše potrebe, da bi bil reagoval proti načinu, kakor se je imenovalo njegovo ime pred sodiščem. 10. Ni resnično, da bi gg. dr. Laginja, pesnik, Simon Gregorčič, M. Premrov ml., J. Fon, M. Fabijan in tudi ne A. Ličen mogli pričati proti meni v zmislu dopisnikovem, pač pa bi v slučaju potrebe dokazali neosnovanost njegovih napadov in trditvev. 11. Ni res, da je slovensko ljudstvo po meni nalagano ali osleparjeno, pač pa je res, da z dovoljenimi sredstvi pobijam laž in sleparstvo, s katerima se slovensko ljudstvo mami in vodi na kriva pota pod katero-koli pretvezo. 12. Konečno ni res, da jaz grozim slovenski duhovščini, da jo ponižam, ako le hočem; nasprotno je resnica, da jaz ne pišem in ne grozim nasproti vse časti vredni duhovščini sploh, temveč da pišem le proti oni peščici množ. ki so slučajno duhovniki in stojé mojim nazorom sovražno nasproti in katerih ne identifikujem z vso duhovščino. V Gorici, dne 8. julija 1893. Andrej Gabršček, vrednik „Soče“.

Dostavek vredništva: Kdor prebere ta dolgi popravek, vidi na prvi pogled, da ničesar ne popravi, marveč da z zadrego, ki se kaže pri tem popravljanju, le sam spričuje, da je naš dopisnik pisal resnico. Zato o tem ne bomo govorili, pač pa nabereimo iz dveh člankov: „Difficile satyram non scribere“ nekaj psovka, ki so v „Soči“ nagromadene. Iz teh bi vsakdo spoznal, da se z možmi takih zabavljic ne dá dosti opraviti. Take psovke so: „Privilegovani katoliki, lažnivci, podli, demonsko-zlobni ljudje, psujejo, imajo grde namene, neplemenite svrhe, kosmato notranjost, veliki rodoljubi pri „Slovencu“, brezvestna ušesa, tolpa ljudij, katerim se v Gorici najbolje godi, ki pa so imeli vedno zaprte možnjičke, podli zabavljivci, ljudje, ki so se v zakristiji zavezali, da nič ne dajo za „Slogine“ učne zavode, kolovodja najnovejših katolikov na Goriškem, ki ima preveč plačila za malo dela, hinavci „Slovenčevi“ goriški hujskači, zabavljati, z dobro premišljeno pretkanostjo pohujšujejo, zavijajo, smešijo, zabavljajo in žalijo, zakupniki vesoljnega katoličanstva, „katoliki“, brezvestni ljudje, sposobni vedoma pisati in priobčevati tendenciozne sestavke, zlobni zabavljivci, propovedniki najnovejšega katoličanstva, skrunilci resnice, „Slovenčevi“ narodni stebri, „lažnivci, ki hočejo delovati na podlagi resolucij prvega slov. katoliškega shoda“. — Po teh psovkah lahko vsakdo spozna Andreja Gabršček-a in nas gotovo oprostí pretekati se s takim psovkarjenjem.

Resolucije nemškega shoda v Celju.

V torek smo obljubili, da objavimo resolucije shoda dolenještajerskih Nemcev v Celju. Te zanimive, toda nenevarne resolucije so nastopne:

1. Dolenještajerski Nemci smatrajo ohranjenje in pospeševanje nemštva za svoje najvišje načelo, kateremu se morajo podvreči vsi drugi interesi. Zatorej so vsi Nemci le jedna stranka, katera vse podpira, kar nemštvu koristi, in vse pobija, kar bi nemštvu škodovalo.

2. Nemščina se priznaja za uradni, službeni in državni jezik. Ta zahteva ni opravičena le po zgodovini in položaju avstrijskih Nemcev, temveč je državna potreba in se jej mora ustreči, da se povzdigne gospodarski promet in občna kultura, obrani avstrijsko državno pravo in skupna vojska, zagotovi in varuje moč države. Pri nas na Dolenjem Štajerskem je tembolj opravičeno in potrebno tako vrenje jezikovnega vprašanja, ker že vsaka občina si prisvaja pravico, uradni jezik si sama določiti, in pri državnih uradih mnogojezičnost napravlja škodljive zmešnjave.

3. Slovanskim elementom dajo prednost pred Nemci državni organi — tu le omenjamo imenovanje uradnikov, notarjev in šolskih nadzornikov — posebno jim daje prednost deželna vlada. Čim bolj to čutijo dolenještajerski Nemci, tembolj je dolžnost po večini nemškega deželnega zbora in avtonomnega iz njega izhajajočega deželnega odbora držati se nemške uprave, ustavljati se slovanskim težnjam po raztrganju dežele in varovati državo ohranjujoče nemštvo, in s tem nerazdeljivost štajerske kronovine.

(Dalje v prilogi.)

4. Če se razteguje vladna prijaznost Slovanom na šolstvo, naj se oni člani deželnega šolskega sveta, ki izhajajo iz nemške večine deželnega zbora, ne udajo, temveč naj se ustavljajo z vso močjo. V vseh mestih in trgih na Dolenjem Štajerskem naj država, oziroma dežela, osnuje nemške šole. Zunaj mest naj se pa vsak otrok ne kratač materinščine uči tudi nemški. Pri imenovanju in povišanju učiteljev pa ne sme biti več merodajno samo slovensko mišljenje. Sprememba naših nemških gimnazij, v katerih se slovenskemu narodu odpirajo neizmerni zakladi nemške omike in znanosti, v mešane s tem, da se snujejo slovenske paralele, njih prememba po znanem češkem receptu v slovanske zavode, smatramo za poseganje v nemško narodno last, kot politično in narodno podpiranje Slovanov v škodo naših narodnih čuvstev, pravic in posesti.

5. Nemci na Štajerskem se doselej nikdar niso kazali sovražne ali pristranske slovanskim kmetom ali poslom. Temu nasproti je pa slovenska stranka osnovala slovensko obrtno zvezo in njen sedež osnovala v Celju. To proti blaginji nemških obrtnikov naperjeno postopanje in žaljivo izzivanje nas sili, da kaj nasproti ukrenemo. Vsacega obrtnika, ki se drži našega državo ohranjajočega in občno koristnega stališča podpirajmo na vsak mogoči način, vsacega, kateri pa dela proti Nemcem, pa pobijajmo.

6. Cerkev se ne sme zlorabiti za narodnostni boj. Nemci dolenještajerski odločno temu ugovarjajo, da bi bili sovražni cerkvi, zavračajo to očitje kot grdo politično bojno sredstvo, katero je pa pripravno, da Nemce odtuji katoliški cerkvi.

7. Nemci na Dolenjem Štajerskem morajo le tedaj ohraniti svoje stališče, ki je v nevarnosti, in spolnovati svojo vzvišeno nalogo, če vsi somišljeniki od prvega do zadnjega, izogibajoč se vsacega razcepjenja, složno postopajo v boji proti vedno pozrejšemu in predrznejšemu slovanstvu in upiranju proti Nemcem sovražni vladi. Zmatrajoč vzajemnost vseh avstrijskih Nemcev za največji dosegljivi smoter, pozivamo pred vsem vse somišljenike Gorenjega Štajerja in našega glavnega mesta, da vse moči zastavijo za ohranjenje nemštva na Dolenjem Štajerskem.

Iz teh resolucij je viden namen štajerskih Nemcev in sploh pravi namen nemškonarodne stranke. Gospodovati hočejo v vsej Avstriji in jo popolnoma ponemčiti. Ni jim več mari to, kar so določili v ustavi, da tudi to jim ne zadošča, kar je zahteval Scharschmid v svojem predlogu o nemškem državnem jeziku. Ne le vsak cesarski ali deželni urad bi moral uradovati izključno nemški, temveč tudi zadnji občinski urad bi moral uradovati nemški. Kdor bi nemški ne znal, bi ne mogel biti niti občinski odbornik v zadnji gorski občini. Za to pa je treba, da se vsak otrok uči v ljudski šoli nemški. Nemštvu bi se morali podrediti vsi drugi interesi. Po tem mnenju je ponemčevanje celo državna dolžnost.

Štajerska deželna vlada pač doselej ni bila nikdar posebno naklonjena Slovincem, ali vendar jej južnoštajerski Nemci očitajo, da zatira Nemce in podpira Slovane. In zakaj? Samo zaradi tega, ker se nekoliko ozira na veljavne zakone in neče preko vseh zakonov spolnjevati vseh njih želj. Za vlado je pač dober poduk ta shod. Kolikor je bilo moč, je gledala na želje Nemcev, in kako hvaležnost ima za to. Le razvadila jih je z laskanjem. Ko bi bila proti njim pokazala večjo odločnost, bi danes gotovo ne bili več tako predrzni. Če ni slepa mora videti, da s takim ravnanjem jih ne pridobi in ne zadovolji nemško nezasiťljivost.

Na shodu se je tudi govorilo o državni potrebi. S tem so gospodje prikrivali vse druge težnje, kakor so nekdaž z ustavo prikrivali težnje po gospodstvu. Njih namen je ponemčiti Avstrijo in jo tako pripraviti za Nemčijo. Za to je pa tudi državni interes, da se postavi jez vsem pretiranim nemškim željam.

Slovani smo že veliko prestali in se zatoraj teh resolucij ne ustrašimo, kajti na naši strani je naravna pravica, za nas govori ustava, zato tudi mora naša pravična stvar zmagati v zlic vsem nemškim parteitagom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. julija.

Mladočeht. Kaj nepovoljen je Mladočehom St'astný, ker v svojem listu jim marsikatero resnično pové in razkriva njih nedoslednosti in prazne ob-

ljube. Njegov list je pa precej razširjen po kmetih, kjer imajo sedaj še Mladočeht največjo zaslonbo, in torej vsekako nekaj pripomore, da kmetsko prebivalstvo dobro spozna Mladočehte. Da bi sedanje zastopnike veleposestva bolj očrnil, so „Nar. Listy“ jim nedavno za vzgled postavljali pokojnega grofa Henrika Klama-Martinica. Hudomušni St'astný je pa v svojem listu na to opomnil, da „N. L.“ niso vedno tako sodili o Klamu-Martinicu, temveč so ga pred leti tudi napadali in nazivljali za zlega duha češkega naroda. Gregrov organ je seveda na to kar molčal. Posebno so pa Mladočeht jezni, da jim St'astný očita nepoštenost, ker so mnogo volilcem obetali, na kar sedaj niti več ne mislijo.

Mladočeški pogum. Pod tem naslovom smo poročali, kako je dr. Julij Gregr se opravičil s pismom pri namestniku, ko je njegov list nekaj pisal, zaradi česar bi bil mogel imeti neprijetnosti. Povedali smo, da je dotično pismo namestnik kazal dr. Masaryku. Poslednji je pa sedaj v mladočeškem glasilu oporekal, da bi namestnik mu bil kdaj kazal dr. Gregra pismo. Ali na to se oglasi Ignacij Hořica in objavi, da mu je dr. Masaryk pravil v sredo dne 5. julija t. l. ob 6. uri zvečer na sprehajališču, da mu je namestnik kazal dr. Gregrovo pismo. Hořiceva trditev je ravno nasprotna s trditvijo dr. Masaryka in radovedni smo zatorej, kdo laže; oba resnice pač ne moreta trditi. Mogoče je, da se je dr. Masaryk ustrašil pritiska dr. Gregrova lista in se zatorej umiče. To bi pa bil le novi dokaz čudnega mladočeškega poguma.

Odrečena sankcija. Zakon o premembi gorenje-avstrijskega zakona o nadzorovanju šol ni dobil najvišje sankcije. S tem zakonom bi se bila konservativcem zagotovila večina v deželnem šolskem svetu. Bil je prirojen popolnoma po zakonu, ki se je sklenil za Tirolsko. Na Tirolskem je zakon dobil sankcijo, na Gorenje-Avstrijskem pa ne. To je čudno na videz, ali je vendar lahko tolmačiti. Taaffejeva vlada je le na videz konservativna, v resnici pa le skrbi, da se ohranijo vsi liberalni zakoni. Na Tirolskem je šlo za to, da se sploh sklene zakon o šolskem nadzorstvu, zato je vlada konservativcem prijenjala, ker je s tem pripomogla tudi do večje veljave liberalnemu državnemu šolskemu zakonu v tej deželi. Na Gorenje-Avstrijskem je pa šlo za to, da se že obstoječi zakon o šolskem nadzorovanju spremeni tako, kakor zahteva potreba prebivalstva, ki je po večini katoliško.

Gališka razstava. Ravnateljstvo levovskega razstavnega odbora hoče Rusinom dovoliti popolno enakopravnost pri deželni razstavi, ki se priredi drugo leto. Zato pa Mladorusini pozivljajo rusinski narod, da se v obilnem številu udeleži razstave.

Zatožba proti trnovskemu metropolitu Klemenu. Zaradi znanega dogodka v Trnovem se bode moral metropolit Klemen zagovarjati pred okrajnim sodiščem v Sofiji. Državno pravdnništvo ga toži, da je hujskal ljudstvo proti vladi in knezu ter razžalil kneza. Bolgarski eksarh je s prva nekaj ugovarjal, da se metropolit izroči svetnemu sodišču, pozneje se je pa menda udal.

Zatožba srbskih ministrov. Predlog, da se tožijo bivši srbski ministri, se je že sporočil vsem dotičnikom, ki so tudi sporočili, da so ga vsprejeli. Povabili so jih tudi, da pridejo k dotični seji skupščine, da se zagovarjajo, ali pa pošljejo pismene zagovore. Pričakuje se, da pridejo bivši ministri sami.

Rusija in Nemčija. Znani ruski ekonom Ivanjušenkov v „Grazdaninu“ priporoča, da se proti Nemčiji porabi svetopisemski izrek: „Oko za oko, zob za zob.“ Letina v Rusiji bode še precej dobra. Zaradi dežja žita ne bode manj, k večjemu utegne biti nekoliko slabše. Rusija bode imela za izvoz 400 milj. pudov žita in ga tudi lahko prodala. Rusiji ni treba nove trgovinske pogodbe, pa tudi ne nemških denarnih trgov za posojila. Nemčija pa je navezana na rusko žito. — Kar piše ta list, je pač le deloma resnično. Hudo narodnogospodarsko borbo mej Rusijo in Nemčijo pod Bismarckom sta jednako čutili obe državi. Ruskemu žitu dela na zapadu močno konkurenco ameriška pšenica in Nemci bodo pač brez ruskega žita izhajali, ker ga bodo dobivali od drugod. Težje bode pa jim dobiti trgovišča za svoje industrijske izdelke, ako se jim zapre pot v Rusijo.

Prepir mej dvema ruskima listoma radi verske svobode. Mej „Moskovskimi Vje-

domostmi“ in „Grazdaninom“, obema strogo konservativnima ruskima listoma je zadnji čas se bila zeló zanimiva polemika. Prvi list je napadal generalnega gubernatorja amurskega ozemlja, da le z ljubeznijo in poučevanjem hoče tamošnje budajiste spreobrniti v krščanstvo in ne dopušča nobene sile. Po mnenju moskovskega lista pa ta pot ni prava, kajti v Rusiji se pravoslavje nema razširjati z ljubeznijo, temveč le s strogostjo in silo. Proti temu se je oglašil „Grazdanin“, ki z vso odločnostjo zagovarja versko svobodo v Rusiji. Ta glas strogo pravoslavnega in konservativnega organa je pomenljiv. Pred leti je tudi knez Meščerski drugače pisal. Sicer pa tudi sedaj ne vemo, bi li „Grazdanin“ tako odločno se bil potegnil, ko bi šlo za katolike, kakor se je, ko gre za azijske malikovalce. O verski svobodi je v Rusiji sedaj še jako težko govoriti, ko se še prestop iz pravoslavja v katoliško vero zmatra za veleizdajo.

Demisija francoskega finančnega ministerstva. Nedavno je bil finančni minister Peytral dal svojo ostavko, ker se prav ni vjemal z vladnim postopanjem. Demisija je pa bila le bolj navidezna. Drugi ministri so ga prosili, da naj še ostane in on je umaknil demisijo, ko se mu je obljubilo, da policijski prefekt Lozé, ki radikalcem ni prav po volji, se prestavi kam v diplomatsko službo. Lozé se pa radikalcem ni toliko zameril s svojim postopanjem proti delavcem, temveč zaradi tega, ker je ukazal policiji, da pri zapiranju naj nikakor ne gledajo, kakšno sukno ima kdo. Vseled tega se je pa prigodilo, da je policija zaprla več radikalnih časnikarjev, ki so hujskali delavce k izgredom. Tega mu radikaleci ne morejo odpustiti. Da so zaprli in ob sodili le nekaj delavcev, bi se radikaleci pač malo zmenili.

Delavska borza v Parizu je sprva imela namen, le posredovati pri iskanju raznih služeb, ali s časom je bila postala nekaj agitacijski odbor za razne republikanske kandidate. Doselej je navadno ta borza podpirala radikalece, in to je bilo uzrok, da je Pariz volil skoro same radikalece in socijalisti skoro nobeden ni prišel v zbornico. Socijalisti so se volili le v mestni zbor, ker tukaj za višje politike ni pravo polje. Letos so se pa razmere nakrat nekoliko premenile. Delavska borza ni več mislila podpirati sedanjih poslancev, ampak je mislila poskusiti s socijalisti. To je pa povod, da je vlada nakrat spoznala, da ni postavno osnovana, in jo je zaključila. Da je hotela delavska borza le delati za sedanje republikanske stranke, bi se pa nikdo ne bil brigal, kaj se vse v njej godi.

Francija. V Parizu je zopet vse mirno. Policijski prefekt je že umaknil se novemu prefektu Lepine-u. Radikaleci so s to spremeno zadovoljni, delavci pa nikakor ne. Novi policijski prefekt je že bil v službi pri pariški policiji in je pri raznih izgredih pokazal veliko odločnost. Po večkratnem službovanju v Parizu bil je prefekt v več departementih. — Policija je pa predvčeraj po noči v neki stranski ulici zaprla neko osebo, ki je hotela zažgati leseno barako. Pri sebi je imela v petrolej namočene cunje, da bi ložje zažgala.

Vstaja v Braziliji. V pokrajini Rio Grande do Sul je zopet vstaja. Vstaši pod poveljstvom generala Sarave oblegajo glavno mesto. Železniški promet je pretrgan. Vstaši imajo popolnoma organizirano vojsko. Tudi nekateri poveljniki vojnih ladij so se že pridružili vstašem. Kakor se kaže, v Braziliji ne bo miru, dokler se ne znebi te pokrajine. Vlada bi najbrž že sama rada se odkrivala puntarske dežele, ali se boji, da bi vspeh v Rio Grande do Sul vzpodbudil nezadovoljne elemente v drugih pokrajinah, da bi se jeli puntati. Po vseh pokrajinah jih je mnogo, ki želé, da bi vsaka pokrajina postala popolnoma samostojna. Bati se je zatorej, da Brazilija prej ali slej razpade v majhne države. Glavna napska je pa v Braziliji, kakor sploh po Južni Ameriki, preveliko število generalov, kateri hrepené po visokih državnih stopinjah in drug drugega izpodrivajo. Ti ljudje v svoje koristi podpihujejo narod.

Socijalne stvari.

Zakaj se vpijanajo ljudje?

Napisal L. N. Tolstoj.

II.

Niti slaj, niti prijetnost, niti zabava, niti razveseljevanje ni vzrok, da so se opij, vino, tobak

razširili po vsem svetu, marveč potreba, skrivati pred seboj to, kar kaže vest.

Sel sem enkrat po ulici in ko sem stopil mimo voznikov, čul sem, kako je dejal eden drugemu: „To se vé — trezen bi se sramoval.“

Trezen se sramuje za stvari, za katere se pijanec ne sramuje. S temi besedami je izrečen glavni vzrok, radi česar ljudje uživajo vpijančljive reči. Ljudje uživajo jih zato, da bi jih ne grizla vest, ko so dovršili nekaj podlega, ali zato, da bi se pripravili v takšno stanje, v kakoršnem je lahko mogoče, doprinesiti nekaj nasprotujočega vesti, ali h kateremu vleče človeka njegova živalska narava.

Trezen se sramuje; vest mu ne dovoljuje hoditi k nepotrebnim ženskam; sramuje se ukrasti, sramuje umoriti. Pijanec se ničesar takega ne sramuje in če človek hoče dovršiti, kar mu zabranjuje vest, pa se vpijani.

Spominjam se, kako je priznal pred sodiščem kuhar, ki je umoril mojo sorodnico, staro gospo, pri kateri je služil. Pripovedoval je, da je poslal proč svojo ljubovnico in hišno, ko je napočil čas, odločen v ta namen, da je šel z nožem k spalnici. Čutivši pa, da trezen ne more izvršiti, česar se je namenil — trezen se sramuje in vest mu ne dovoli — se je vrnil ter izpil dve steklenici poprej pripravljene žganjice, in še le potem je čutil toliko srčnosti, da je dovršil svoj namen.

Devet desetih prestopkov se izvrši na ta način. Polovica žensk pade pod vplivom vina. Skoraj vsi obiski v nepotrebnih hišah se vršé v pijanosti. Ljudje poznajo vinsko lastnost, da oglušuje glas vesti in radi tega ga z zavestjo uživajo v ta namen.

Ni dovolj, da se ljudje samo vpijančujejo, da bi si oglušili vest; znajoč, kako deluje vino, oni vpijančujejo še druge, katere hočejo, da bi doprinašali dela, nasprotujoča svoji vesti; napajajo jih navlašč, da bi jim oglušili glas vesti. Na vojski napajajo vojake, kadar imajo trčiti s sovražnikom. Vsi francoski vojaki so bili ob času obteganja Sebastopolja pijani.

Vsak pozna take ljudi, ki so se napili radi grehov, vsled katerih jim vest ni dala pokoja. Vsak lahko opazi, da ljudje, ki živé nenravno, so bolj naklonjeni k vpijančljivim rečem, nego drugi. Razbojniki, razbojniške tolpe, razbrzdane ženske — ne živé brez vina.

Vsi ljudje vedó in priznavajo, da uživanje vpijančljivih rečij je nasledek očitanja vesti in da pri gotovih nenravnih prestopkih uživajo se omamljive reči radi tega, da se s tem oglušuje vest. Tudi to je znano in priznано od vseh, da uporaba vpijančljivih stvari oglušuje vest, da pijanec doprinaša take reči, na katere bi se trezen niti misliti ne drznil. Vsi se strinjajo v tem, toda — čudna stvar — ko po uživanju omamljivih reči ne vršé se vsikdar take posledice, kakor tatvina, uboj, nasilje itd., ko se omamljive reči ne uživajo po nekakih strašnih grehah, ter jih pri tem uživajo ljudje, katerih mi ne smatramo za pregrešne in tudi ne premnogo naenkrat — in radi tega se sploh misli, da omamljive reči ne vplivajo tako na vest, da bi jo ogluševale.

Tako se splošno misli, da, če premožen Rus izpije vsaki dan pred jedjo čašo žganjice, po jedi pa kupico vina, Francoz svojo čašo pelinovke, Anglež svoj portvaj, Nемеc svoje pivo in premožni Kitajec skadi svojo merico opija, da to ljudje delajo le radi prijetnosti in da to nikakor ne vpliva na njihovo vest.

Misli se, da, če so temu navadnemu omamljenju sledili grehi: tatvina, uboj, ali le neumni in slabi prestopki, da so ti prestopki prišli sami od sebe, da jih ni izzivalo omamljenje. Misli se, da, če še ljudje ne doprinašajo kriminalnih prestopkov, da nimajo še vzroka, ogluševati vest, in da življenje, kakoršno živé ljudje, ki ga že srkajo iz navade, je popolnoma dobro in da bi prav nič ne bilo boljše, ko se ne bi omamljali. Misli se, da neprestano uživanje omamljivih rečij jim ne zatemnuje vesti.

Vkljub temu, da vsak po lastni skušnji vé, da se po rabi vina in tobaka spreminja človeška dobra volja, da to jenja biti sramota, kar bi brez omamljenja bilo sramota, da po vsakem, bodisi tudi majhnem očitaju vesti, nas tako vleče k nekakemu mamilu, da pod vplivom omamljivih rečij je težko preišljevati o svojem življenju in položaju, da neprestano in enakomerno uživanje omamljivih rečij ima vsikdar jedne in iste fiziološke posledice, kakor

jednokratno neizmerno uživanje, pa se ljudem, ki so v pijači in kadenju zmerni, celó dozdeva, da oni rabijo omamljive reči ne radi ogluševanja vesti, marveč radi okusa in prijetnosti.

Toda treba je le dobro in nepristransko, ne oziraje se pri tem na samega sebe, premisliti vse to in jasno nam bode prvič, če neizmerno uživanje omamljivih rečij zagluší človeško vest, da mora neprestano uživanje teh reči imeti ravno tiste posledice, ker omamljajoč ovira delavnost možgan, naj jih rabimo v veliki ali mali meri, drugič, če omamljive reči imajo lastnost, ogluševati vest, da jo imajo vedno, torej tudi takrat, kadar se pod njih vplivom izvrši uboj, tatvina, nasilje, in kadar se pod njih vplivom izreče beseda, katera bi se sicer ne rekla; misli in čuti nekaj, kar bi se ne čutilo brez njih; a tretjič, če je uživanje omamljivih rečij potrebno zato, da bi se oglušila vest lopovom, razbojnikom, razbrzdanim ženskam, da je ono isto tako potrebno ljudem, ki se pečajo z opravi, obsojenimi po njihovi vesti, dasi bi tudi ti opravi bili od drugih ljudij priznani za zakonite in poštene.

S kratka ni mogoče ne razumeti, da uživanje omamljivih rečij nastaja vsikdar iz jednega in istega vzroka — iz potrebe, ogluševati si glas svoje vesti, da se ne bi opazilo nesoglasje življenja z zahtevami vesti (zavednosti).

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, 11. julija.

V današnji seji mestnega zbora je dr. Ivan Tavčar interpeloval mestnega župana g. Grassellija, kako da ni pozdravil došlih Sokolov, kar bi se pač bilo spodobilo. Župan ljubljanski je pač pri drugih prilikah to storil, le sedaj je ta pozdrav izostal. Župan Grasselli je na to stvar pojasnil. Prečital je neki odstavek iz naznanila, ki ga je poslal deželni vladi, v katerem se omenja, da on pozdravi ta shod. Ravno pred slavnostnim sprevedom dobil je od deželnega predsednika dopis, v katerem se prepoveduje tak pozdrav. V tem dopisu deželne vlade se pravi, da bi pozdrav bilo zborovanje pod milim nebom, katero bi se pa bilo moralo po postavi poprej naznaniti. Ker se to ni storilo, se pozdrav prepoveduje. Župan bi imel sam sebi pripisati posledice, ko bi se ne ravnal po tej prepovedi. Zaradi tega je pa župan le tiho pozdravil mimo korakajoče Sokole.

Dr. Ivan Tavčar na to poprosi za besedo in predlaga nujni predlog, da se mestna občina v varstvo svoje avtonomije pritoži, če treba, do najvišje instance. Ko se je vsprejela nujnost, je predlagatelj utemeljeval svoj predlog. Rekel je, da bi bila deželna avtonomija kmalu sama senca, ko bi to mirno pustili. Povsod se krati avtonomije mestne občine. Ko je bila občina sklenila, da napravi slovenske napise, se je jej bilo prepovedalo. Kako drugače se pa stopa drugod. V Celju so Slovenci zahtevali dvojezične napise, ali v Gradcu se je odločilo, da je to popolnoma avtonomna stvar, v kateri lahko celjska občina odločuje kakor hoče. On zatorej priporoča, da se občina pritoži. Ko bi tudi pritožba pri ministertvu nič ne pomagala, naj se pa občina pritoži pri dotičnem sodišču.

Za besedo se je potem oglasil mestni svetnik Kunc, ki je skoraj še z večjo odločnostjo zagovarjal predlog. Rekel je, da je to jeden onih ukazov, kateri so zadnji čas tako v navadi. Prepoveduje se shodi, naj se že to utemeljuje tako ali tako. Delavski ali obrtnijski shodi se prepovedujejo s sklicevanjem na § 6. društvenega zakona. Tukaj se je porabil drug paragraf, ali stvar je ista. Mestna občina se stavi v isto vrsto s takimi delavskimi shodi. On se je čudil, ko je slišal, da je pozdrav prepovedan, pa še tega verjeti ni mogel. On se že tudi nekaj časa peča s politikom in tudi nekaj čita, ali kaj takega se ne spominja, da bi se tak pozdrav smatral že kot shod pod milim nebom. Bil je že tudi pri raznih shodih obrtnikov v nemških mestih pred petindvajsetimi leti in pozneje. Povsod so jih pozdravljali župani in nikjer ni slišal, da bi se bil kdo nad tem izpodtikal. Sploh se pa opazi, da vlada nima pravega spoštovanja do sedanjih zastopov, bodi si že občinski zastop, deželni ali državni zbor. On misli, da to prihaja od tod, ker sedanji zastopi so le zastopi interesov, ne pa zastopi narodov. Tako dolgo ne bode bolje, da se uvede občna volilna pravica. Drugačen respekt bode vlada imela pač pred zastopom, kateri bode v resnici zastopal narod. Sicer pa govornik podpira popolnoma Tavčarjev predlog.

Na to je bilo glasovanje. Predlog se je vsprejel le z večino, kakor je na željo jednega občinskega svetnika konstatoval g. župan. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. julija.

(Konfiskacija) Včerašnji list nam je zaplenilo državno pravdnništvo zaradi poročila o seji mestnega zbora ljubljanskega, v kateri se je vsprejel predlog, naj se mestni zbor pritoži na najvišjo instanco zoper ukaz deželnega predsednika barona Heina, ki je ljubljanskemu županu prepovedal pozdraviti „Sokole“ z javnim nagovorom.

(Katoliški sklad.) Celovski „Mir“ piše v zadnji številki: „Da se izvršijo sklepi katoliškega shoda, ustanovili so kranjski duhovniki „katoliški sklad“, za katerega pridno nabirajo. Ustanoviti hočejo bojda katoliško gimnazijo in učiteljsko pripravnico.“ — V pojasnilo „Miru“ omenimo, da „katoliškega sklada“ niso ustanovili kranjski duhovniki, ampak da ga je osnoval izvršujoči odsek stalne komisije za II. slov. katol. shod; udje izvršujočega odseka pa so ti-le gospodje: dr. Fr. Papež, svetnik Lud. Ravnikar, dr. V. Gregorič, dr. Šusteršič in tajnik Jos. Šiška. V odseku je torej samo jeden duhoven. Prosimo, da „Mir“ to stvar svojim čitateljem pojasni, ker po našem mnenju ustanovljenje katoliške gimnazije ali učiteljske pripravnice s slovenskim učnim jezikom ni kranjska, marveč vseslovenska zadeva.

(Celjska posejilnica) dobi svoj lasten dom. Načrte za veliko poslopje je izdelal Ivan Hrašky, deželni inženér v Ljubljani. Stalo bode z jednim pročeljem na trgu Franc-Josipovim, z drugim v Ljubljanski ulici na nekdanjem „Reitter-jevem selšču“. V pritličju bodo prodajalnice in restavracija. V prvem nadstropju se bode naselila čitalnica, v drugem bodo bodo privatna stanovanja. — Načrti neki dopadajo celó nemškemu občinskemu zastopu, kateri, kakor se čuje, zidanju ne bode več nasprotoval.

(Nove maše.) Iz Zagorja ob Savi: Dne 9. t. m. je daroval č. g. Josip Habat, novomašnik tržaške škofije svojo prvo sv. mašo. Slavnostni govor je govoril vč. g. dr. Anton Medved, stolni vikarij iz Maribora, kateri je s svojimi besedami navdušil ter z veseljem napolnil nebrojno število poslušalcev. Dan nove maše je bil zarés za zagorsko faro dan, ki ga je Gospod naredil. — Včera pa je bila slovesna nova maša v ljubljanski frančiškanski cerkvi. Katero je daroval P. Hubert Rant, škofjeloški rojak, kateremu je oskrbel izvrsten cerkveni govor škofjeloški mestni župnik preč. gosp. Ivan Tomazič.

(Šolski sklep.) Združena mestna slov. otroška vrtca imata šolski sklep v petek dne 14. t. m. s sveto mašo v farai cerkvi sv. Petra ob 1/8. uri zjutraj.

(Sokolska slavnost in „Edinost.“) „Edinost“ z dne 12. julija t. l. opisuje pod naslovom „Proslava narodne odločnosti“ sokolsko slavnost v Ljubljani ter se med drugim ozira tudi na naše domače razmere. Pravi namreč: „Še nekaj smo zapazili povodom vsesokolske slavnosti v Ljubljani: sledove našega medsebojnega bratomornega boja.“ Dalje piše: „Neverjetno se nam vidi, da ne bi ta veličastna manifestacija vplivala tudi na tiste rojake naše, ki so se povodom sokolske slavnosti tako rekoč tiho zvezali z našimi najhujšimi nasprotniki; proti nam, njih rojakom in krvnim bratom. Zvezali so se proti nam a ne le toliko iz zlobe — te vere nam ne izruje nikdo iz srca — ampak, ker so zbegani po krivih prorokih sedanje dobe in ker jim je mrzla sapa sedanja le nekako odrevenila narodni čut, a udušila in zamorila ga gotovo ni.“ — Ker smo tudi mi mnenja, da je „Edinost“ te besede napisala, ker ni dobro poučena, in ne iz zlobe, zato ji odgovorimo samo to-le: Ako so se videli sledovi našega mejsebojnega prepira, kriva tega ni konservativna stranka, ampak slavnostni odbor, ki jo je popolnoma preziral in ni nam nobenih poročil o pripravah in niti programa za slavnost doposlal. Morda tudi ni znano „Edinosti“, da so nekateri odlični pristaši naše stranke razobesili zastave, dočim jih mnogi narodni naprednjaki niso razobesili. Je-li se to pravi tihó vezati se z najhujšimi nasprotniki, o tem naj sodi „Edinost“ sama. „Slovenec“ dasi ni dobil od slavnostnega odbora nobenega poročila, je vendar poročal, da se bo vršila sokolska slavnost, ter je pisal po dovršeni slavnosti, da se je vršila prav slovesno. Gospoda, kaj hočete še več.

Pač bi mi imeli lepo priliko vrniti sedaj našim narodnim naprednjakom, kar so huđega pisali o katoliškem shodu, in to tem bolj, ker je „Narod“ tudi še ob tej priliki zabavljajl proti katoliškemu shodu, a mi tega nismo storili. Sapienti pauca.

(V Trebnje in v okolico) so poslali včera j iz Ljubljane 25 orožnikov, da tem bolje in laglje zavarujejo uboge ljudi, ki so vsi v strahu zaradi vednih požarov.

(Parni stroj) dolenske železnice je skočil včera j s tira pod „Zelenim hribom“ pri Ljubljani. Poškodoval ni nikogar.

(Poročil) se je dné 10. julija v komendski farni cerkvi g. Andrej Mejač, trgovec in posestnik, župan kapljevaški, z gospdč. Franjo Jeras iz Zgornje Siške. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova!

(Imenovanje.) Č. g. Josip Erker, spiritual v kn. šk. duhovskem semenišču v Ljubljani, je imenovan za knezoškofijskega konzistorijalnega svetnika.

(Za lovce.) Iz Planine se nam poroča 11. t. m., da je došel v soboto na svoj grad Haasberg svetli knez Windisch-Graetz s svetlo gospo kneginjo na poletno bivališče. Prišel je iz Gleichenberga, kamor zahaja vsako leto meseca junija v toplice. — Jutri pride iz Florence njegova hči grofinja Mocenigo s hčerjo. — V Haasbergu imajo štiri medvede, katere je pred tremi leti pripeljal knez po nekoliko tednov stare iz Rusije. Pitali so jih od začetka z mlekom, ki so ga srkali iz steklenic, prav kakor dojenčki. Zdaj so popolnem dorasle junaške mrcine. Zaprti so po dva in dva skupaj v obzidanem hramu. Minoli teden se je vnel boj zaradi polente, ki se jim poklada vsak dan trikrat, mej samcem in samico. Že nekaj dnij sem je požrešna medvedka vedno odrivala njega od jedi, ne da bi bilo prišlo do boja. On je sicer od strani gledal in grozno godrnjal, toda sicer nič žalega prizadel sebični svoji družici. Zadnji četrtek pa, ko si je hotela medvedka zopet sama prisvojiti celo porcijo polente, se medved srdito zakadi vanjo in jo tako dolgo grize in trga, da je poginila. Takó je samogoltnost plačala s smrtjo. Knezu je žal za medvedko, ker je bila izredno lep eksemplar te vrste zveri.

(Iz Planine.) Košnja v obširnem „planinskem logu“ se prav veselo vrši. Na vse zgodaj je čuti vriskanje čvrstih možakov in mladeničev, ki hité s koso na rami na trudapolno delo. Na stotine vóz izvrstne krme se bo spravilo in spomladi za lepe novce prodalo. Ker naši travniki ležé v nekoliko močvirnem svetu, jim ni spomladna suša toliko škodila ter rasti zadržavala, kot drugod. Nakosilo se je po mnogih travnikih več kot lani in prav zadovoljni smo s te vrste pridelkom. Le tu pa tam, koder je črv izpodjedel, se je manj sena dobilo; to pa le na nekaterih krajih, ki skoraj v poštev ne pridejo v primeri z ogromnim površjem košenine.

(Lepa slovesnost.) V župniji Struge se je dne 9. julija vršilo slovesno blagoslovljenje vseh treh altarjev in pokopališča. Pokopališče se je precej razširilo, altarji pa so bili deloma prenovljeni, deloma na novo izdelani. Delo je izborno izgotovil slikar Janez Šubic iz Škofje Loke. Znotraj ima cerkev sedaj jako lično podobo. Blagoslovit je prišel visokoč. g. dekan M. Povše iz Ribnice, ki je pri odhodu v Dobropolje na vizitacijo častital gospodu župniku, da si je s tem postavil lep spominek.

(V Doberdolu) vpepelil je ogenj pretečeno soboto Andreju Grgoletu hišo in pohišstvo, zavarovano za kakih 800 gld.

(Premeščen) je čast. g. Jožef Primožič, vrli kobaridski kapelan, za vikarja v Log nad Bovecem. Na njegovo mesto pride čast. g. novomašnik Ivan Leben.

(Nevihla. — Ogenj. — Čez 7 let.) Z Radovice 11. julija. Včerašnjí dan je bil silno vroč, zlasti je bila popoldanska soparica neznosna. Pričakovali smo nevihte, ki je tudi prišla, na srečo se le proti noči, ko se je zrak že nekoliko shladil. Ob 1/2 8. uri se je stemnilo, pričelo se je bliskati in grometi, da je bilo grozno. Ob 8. uri je strela udarila v bližini žumberske vasi Lešče. Pogorel je nov kozolec in nov pod, mnogo krme in letošnji ječmen. Škoda je znatna. V Bojanji vasi, domače fare, je trikrat tresčilo, kvara nobenega, strahu dosti. — Se se boste spominjali, da je „Slovenec“ pred sedmimi leti v dopisu izpod gorijanskih hribov poročal o nečloveškem huđodelstvu, ki se je bilo zvršilo v podzemeljski fari. Neznani zločinec je umoril dečka pastirja in ga razmesaril na ostuden

način. Dolgih 7 let se je prikrival zlobnež. Gost iz Črnomlja je včera j pravil, da sta orožnika v nedeljo dobila morilca in ga privedla v zápor. Doma je iz Zapudja, fare dragotuške. Izdal se je sam. Nekoč je svoje huđodelstvo razodel človeku, ki je smrtno bolan povedal, in ko je nekoliko okreval, tudi pred sodiščem s prisego potrdil, kar je slišal. Zaprti huđodelnik ima mnogo mnogo zločinste v na svoji duši. Upam, da Vam kdo drugi o tej žalostni stvari natančneje piše.

(Imenovanja.) Pravima gimnazijskima učiteljema sta imenovana gg. suplenta: Ed. Rechl in dr. Hugo Wertheim na celjski gimnaziji; gosp. suplent J. Satter pa na kočevski gimnaziji. G. J. Battisti je dobil profesorsko mesto na koperski gimnaziji, g. Fr. Babš pa na realki v Steyru.

(Lep dar.) Iz Devina: Preblagorodni gospod Karol vitez Warhanek z Dunaja daroval je števansko-devinski farni cerkvi šest velikih posrebrjenih, 1 meter 25 centimetrov visocih altarnih svečnikov. Bog povrni!

(Pri sv. Marku niže Ptuja) se je ustanovilo novo bralno društvo, katero bo dne 16. t. m. pričelo svoje delovanje s slavnostno besedo.

(Dar sv. Očeta.) Sv. Oče so poslali črnogorskemu knezu Nikiti dragocen glagolski misal v darilo. Včera j je došlo v Cetinje.

(Slovenski in hrvaški abiturijentje) prirejajo letos skupno slavnost v Zagrebu. Vabljeni so abiturijentje s slovenskih, hrvaških, dalmatinskih in bosenskih gimnazij.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 2. do 8. julija je bilo 15 novorojencev, 2 mrtvorojenca. Mej tem časom jih je pa 21 umrlo, mej njimi 4 tujei in 7 v zavodih. 4 so umrli za legarjem, 5 za jetiko, 2 za želodčnim katarom, 1 za mrtvoudom, 4 za starostno oslabelostjo, 4 za različnimi boleznimi. Zboleli so 4 za ošpicami, 4 za škariatico, 2 za vrtico.

(V orgljarski šoli) bođe javni izpit učencev v četrtek dne 13. t. m., ob 9. uri zjutraj; vabijo se k njemu vsi čč. udje Cecilijanskega društva in sploh vsi prijatelji cerkvene glasbe. Učni prostori so na Starem trgu št. 13.

(Tajnikom mestne hranilnice ljubljanske) imenovan je, kakor čujemo, gospod Janez Hrast, dosedaj koncipijent pri c. kr. notarju Ign. Gruntarju v Logatcu.

(Dolenske železnice.) Ker je črta Ljubljana-Skofelca železnične proge v visokosti rels z gramozom posuta, pričelo se je zdaj z zravnavanjem prostora in posipanjem pred novim kolodvorom pod „zelenim hribom“ in izvrševanjem drugih potrebnih del. Istotako posipa se zdaj dovozna cesta do kolodvora s trdim materijalom. — Pretekle dni postavile so se tudi že železnične pregraje pri prehodu v Vodmatu, na spodnjih Poljanah, v Kurji vasi in na dolenski cesti.

(Iz Prage), 10. julija. Zoper socialiste je morala zopet nastopiti vojaška moč. Socialisti so hoteli zborovati v Libni, ko jim je bilo prepovedano, so šli v Strašnice, kjer je trpelo zborovanje kakih 10 minut, kajti prihiteli so vojaki, jih razkropili in prijeli črez 80 delavcev, med njimi 4 sedemnajstletna dekleta. — Od katoliško-socialne stranke je bil odposlan na Dunaj v anketo radi zboljšanja obrtniškega reda vrednik „Dělnickýh Novin“ Tomaž Jiroušek. — Nemško-nacionalna stranka je objavila program, v katerem zahteva, naj se sprava iz l. 1890. izvrši administrativnim potom, vpelje naj se nemški jezik v notranjem uradovanju; vsi oni uradniki, ki niso nemščine zmožni, naj bi se odstavili itd. Program je sestavljen „cum furore teutonico“, toda dozda j je še le sestavljen, ne pa izpeljan. — V Trebenicah, na mejí tako imenovanega „zaprtega ozemlja“ so zmagali pri občinskih volitvah Čehi vzlic ogromni nemški agitaciji. Slava jim! — Nekaj mladeničev je pridrvilo 5. t. m. na Betlemski trg, kjer je Hus svoje dni pridigoval, da bi oslavili njegov spomin. Ker so jih pa policaji razpodili, so šli pred kip sv. Janeza Nepomučana na Karlovem mostu, ter so ondi razbili dve svetilnici. — Vodja češke trgovinske akademije, g. Eman. Tonner, je preložil Pavla Stránskega latinski spis „Respublica Bojema“ na češki jezik. Prelagatelj pravi o spisu v predgovoru: Želim vsakemu bralcu, da bi mu prestavljeni spis podajal toliko poduka, ljubezni do domovine samozavesti, želim, da bi ga hrabil ter napolnoval z upanjem v lepšo bodočnost, kakor je bilo tedaj, ko so naši pradedi prebirali spis v latinskem jeziku“. Knjigi je cena 2 gld. 80 kr. in dobiva se pri izda-

vatelju; naslov je: „Mistia Pavla Stránského za Zapské Stránky popravené a rozmnožené vypsání vši obce království českého“.

Društva.

(Vabilo na veselico), katera se priredi v prid družbe sv. Cirila in Metoda dne 16. julija 1893 v prostorih Jelovškove gostilne v Il. Bistrici. Vspored: 1. „Narodne pesmi“, svira tercet. 2. Igra: „Kdor se poslednji smeje“, gluma v jednom dejanju. 3. Umetni ogenj na prostem. 4. Ples. Med posameznimi točkami svira tukajšnji tercet. Začetek ob 1/2 9. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 kr., z rodbino 1 gld. Preplačila se hvaležno sprejmó. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Prvo ljubljansko bolniško podporno in oskrbovalno društvo) ima občni zbor v nedeljo, dne 16. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v veliki mestni dvorani. — Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Predavanje letnega poročila in sklep računa za 1892 l. 3. Volitev pregledovalcev računa. 4. Volitev ravnateljstva. 5. Navsveti udov.

Telegrami.

Dunaj, 12. julija.* „Wiener Zeitung“ objavlja koncesijsko pismo za lokalno železnico iz Podkloštra v Šmohor, dano Feliksu Motory-ju, Franu Lamprechtu in Janezu Gesserju.

Berolin, 12. julija.* Ruski carjevič se je ob 8 uri 35 minut semkaj pripeljal. Pozdravil ga je bil cesar na postaji pri lovskelem gradu, cesarica pa v novi palači. Po obedu se je carjevič peljal dalje v Berolin.

Berolin, 12. julija.* Ruski carjevič je po noči odpotoval. Cesar ga je spremil na kolodvor. Poslavljenje bilo je prisrčno.

Carigrad, 11. julija.* Sultan je podelil egiptskemu podkralju Imdiaz-red. Danes je bil v Ildiz-Kiosku banket, pri katerem so bili sultan, podkralj, veliki vezir in 80 drugih oseb.

London, 12. julija.* Po Reuterjevem poročilu je položaj v Rio grande kritičen.

London, 12. julija.* Pri debati o irski predlogi se je nekaj pripetilo, kar je zbornico jako razburilo. Broduck je izrekel, da so Irei bedni žlobodravci. Sexton je mej odobravanjem irskih poslancev to označil za surovo impertinenco. Na poziv predsednikov je Sexton, ko se je dolgo obotavljal, ostavil dvorano.

Išl, 12. julija. Cesar se je zvečer pripeljal s posebnim dvornim vlakom. Nadvojvodinja Marija Valerija je z mnogimi dostojanstveniki prišla na kolodvor. Mnogobrojno zbrano prebivalstvo je cesarja prisrčno pozdravljalo.

Dunaj, 13. julija. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo praškega mestnega zbora proti odločitvi namestnikovi, kateri ni dopustil, da bi se uvela češčina kot uradni poslovni jezik praškega magistrata.

Inomost, 12. julija. V italijanskih kmetskih občinah voljeni so razven jednega vsi prejšnji deželni poslanci, v mestih pa nove volitve niso napravile prav nobene premembe.

Monakovo, 13. julija. Pri volitvah za bavarski deželni zbor je voljenih 75 katolikov, 68 liberalcev, 7 kandidatov kmetske zveze, 5 socialnih demokratov, jeden od ljudske stranke. Dva mandata sta dvomljiva, ali sodi se, da sta voljena kandidata kmetske zveze.

London, 13. julija. „Standard“ poroča, da nemški cesar obišče kraljico angleško dne 1. avgusta v Osbornu.

Derby, 13. julija. 25.000 rudarjem se je napovedalo 25odstotno ponižanje mezde.

* Iz včerašnjega konfiskovanega lista.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (e. in kr. dvorni založnik) v Curihu (Zürich) priporoča naravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto svileno blago od 45 kr. do gld. 11'65 meter, — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) voznišne in carine prosto. Vzorec obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karta 5 kr. v Švicu. 12 (1 19—10)

Umrlí so:

10. julija. Jakob Silvestri, skladiščar, 52 let, Cesta na južno železnico 1, jetika.

11. julija. Karol Kovačič, postreščekov sin, 19 let, Hrenove ulice 5, jetika.

12. julija. Alojzij Tomec, zasebnikov sin, 2 leti, Krakovske ulice 27, meningitis basilar.

V bolnišnici:

9. julija. Janez Rovšek, gostič, 70 let, marasmus senilis.
10. julija. Neža Bajda, gostija, 80 let, ostarelost.

Tuji.

10. julija.

Pri **Maliču**: pl. Götz, tovarnar; Kolin, Brann, Glück, Wurm, trgovci; Müller; Signer, potovalec, z Dunaja. — pl. Obereigner, logarski nadzornik, s Snežnika. — Schreiner iz Slov. Gradca. — Ferkovaj iz Pirana. — Alberneri, nadzornik, iz Merana. — Kosec, zasebnik, iz Maribora. — Geršič, zasebnik, iz Gorice. — Tain, trgovec, iz Vipave. — Abeles, trgovec, iz Trsta. — Müller, trgovec, iz Nove Vasi. — Elstner s Češkega.

Pri **Stonu**: Holeček, generalmajor, iz Kamnika. — pl. Herman, generalmajor; Kronfeld, dr. Hočvar; Schubert, Weiss, Bauer, trgovci; de Gregorio, potovalec, z Dunaja. — pl. Haynal, svetnik, z Reke. — Wakonig iz Litije. — Krivic iz Št. Petra. — Davidere iz Glicina. — Tessoni iz Parme. — Vitez Malenica, zasebnik, iz Versez-a. — Hyrenbach, zasebnik, s hčerjo, iz Beljaka. — Klein, Hausner, zasebnik, s hčerami, iz Opatije. — Dekleva, in Gaberšček, urednik, iz Gorice. — Domicelj iz Zagorja. — Lapajne iz Kostanjevice. — Wiera iz Hojčja. — Stare, posestnik, iz Mengša. — Starriba, posestnik, iz Karlovca. — Neuman iz Maribora. — Zarnik, župnik, iz Srednje Vasi. — Fischer, trgovec, iz Budimpešte. — Havas, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Viktor iz Heilbrona.

Pri **bavarskem dvoru**: Verderber, Paitler, Osterman, Huttr, Stampfel, zasebniki; Černe, posestnica, iz Kočevja. — Prosen iz Št. Vida. — dr. Kos iz Gorice. — dr. Neuhauser, koncipijent, z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Grünwald iz Smartna. — Gradišar iz Kranja. — Jan iz Bleda. — Cerar posestnik iz Blagovice. — pl. Genzič, posestnik, s hčerami, iz Zagreba. — Lang, potovalec, iz Laškega Trga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	urakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	731-7	19-8	sl. zapad	jasno	
12. u. pop.	731-1	22-8		oblačno	0-00
9. u. zveč.	730-0	18-6	brezv.	del. oblač.	

Srednja temperatura 17-1°, za 1-9° nad normalom

Tržne cene v Ljubljani dne 12. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 40	Špeh povojen, kgr.	66
Rež,	7	Surovo maslo,	82
Ječmen,	6	Jajce, jedno	2
Oves,	7 20	Mleko, liter	10
Ajda,	10	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6	Telečje	50
Koruza,	6	Svinjsko	64
Krompir,	4 50	Koštranovo	38
Leča, hrtl.	14	Pišanec	35
Grah,	14	Golob	17
Fizol,	10	Senč. 100 kgr.	3 57
Masle, kgr.	96	Slama,	2 67
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 40
Špeh svež,	62	" mehka,	5

Št. 2296.

VABILO

VIII. REDNI VELIKI SKUPŠČINI

družbe sv. CIRILA in METODA
v Sežani, dne 26. julija 1893.

Vspored:

I. Sv. maša ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi.
II. Zborovanje ob 11. uri.

1. Prvomestnikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Nadzorništva poročilo.
5. Volitev* jedne tretjine odbornikov.
Po pravih izstopijo naslednji udje družbinnega vodstva: 1. Ivan Hribar, 2. Luka Svetec, 3. dr. Ivan Tavčar, 4. Tomo Zupan.
6. Volitev* nadzorništva (5 članov).
7. Volitev* razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
V Ljubljani, dne 11. julija 1893.

Prvomestnik: Tomo Zupan. Podpredsednik: Luka Svetec.

* Iz § 16. glavnih pravil: Družbino vodstvo se voli za 3 leta; pa vsako leto izstopi jedna tretjina. Nadzorniki in razsodniki pa se volijo vsako leto iz novič.

Iz § 14.: Velike skupščine se udeležujejo s posvetovalno in glasovalno pravico: . . . b) pokrovitelji; c) udje družbinnega vodstva; d) udje družbinnega nadzorništva in razsodništva, in e) podružnični zastopniki.

Število podružničnih zastopnikov se ustanavlja tako, da je na vsaki 50 družbenikov eden zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti.

Iz § 15.: Podružničnim zastopnikom je dovoljeno pooblastiti namesto sebe kogarkoli izmed družbenikov.

V prihodnjem šolskem letu dobi

učiteljska pripravnica

stanovanje in hrano. — Več se poizve pri **A. Kallišu** na Prešernovem trgu št. 3. 221 3-3

Št. 13.063.

Razglas.

Na dan obletnice poroke Nje c. in kr. visocanstva gospé nadvojvodinje Marije Valerije, t. j. 31. dan t. m., razdeliti je po sklepu občinskega sveta ljubljanskega **dvesto goldinarjev med petero ubogih vdov ljubljanskih.**

Prošnje za podelitev teh podpor vložiti je tukaj do 22. t. m.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
1. dan julija 1893.

Zahvala.

Za premnoge znake presrečnega in iskrenega sožalja, koje smo prejeli povodom smrti nepozabnega sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Josipa Pollak-a,
c. kr. okrajnega komisarja v Radovljici,

za krasne darovane vence in za mnogobrojno spremstvo k poslednjemu počitku predrazega ranjega izrekamo vsem najiskrenejšo in najglobokejšo zahvalo, osobito pa še gg. uradnikom tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva ter tako obilno došlim gg. c. kr. uradnikom ljubljanskim in radovljiškim.

V Kranju, dne 9. julija 1893.

348 1

Žalujoči ostali.

Dva goldinarja 75 krajcarjev,

poštni zabojček (pletena steklenica) **najfinjšega aromatičnega gorskega malinovčevega sirupa**, opetovano premijiran, pošilja franco proti povzetju **lekarnar Piccoli v Ljubljani**. Steklenica 1 kilo vsebine 70 kr. Pletene steklenice po 10, 20 in 40 kg., vsaki kilo 60 kr. ne vstevši zavijanja 324 10-4

Služba orgljavca in mežnarja

se precej oddá v **Koprivnici na Štajerskem.** — Plača 100 gld. v denarji in prostovoljna berna. 346 3-2

Pisma in spričevala na **cerkveno predstojništvo Koprivnica**, pošta Rajhenburg.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim vplivom pri **motenem prebavljenju**, pri **krču v želodcu** in **zabasanju**.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. 202 14

Slav. občinstvu v mestu in na deželi naznanjam, da sem z dnem 1. julija letos otvoril poleg vže obstoječe prodajalnice na **Dunajski cesti št. 22** tudi

kupčijo z moko

v Ljubljani, v Florjanskih ulicah št. 34 v lastni hiši,

kjer bodem imel v zalogi **najraznovrstnejšo moko**, ter bodem kot doslej postregel točno in vestno z dobrim blagom po nizki ceni.

Velespoštovanjem

Anton Zorec,

trgovec z moko,

337 5-3

Florjanske ulice 34, Dunajska cesta 22.

V CHIKAGO!

k najznamenitejši 258 (18)

Kolumbovi svetovni razstavi

priporoča **vozne listke** po najnižji ceni in najugodnejši kombinaciji, in sicer: iz **Ljubljane** do **Chikage** in nazaj I. in III. razred po **gld. 245**—, I. in II. razred **gld. 370**— in višej.

mejnarodna potovalna pisarna

Jos. Paulin v Ljubljani.

Prospekti vsakovrstnih kombinacij so na razpolaganje. Vožnja zagotovi naj se prej ko prej.

Dunajska borza.

Dne 13. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 45 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 45 "
4% avstrijska kronina renta, 250 kron	97 " 30 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	985 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	337 " — "
London, 10 funtov strl.	123 " 80 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 85 "
Cesarski cekini	5 " 87 "
Nemških mark 100	60 " 67 "

Dne 12. julija.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 65 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 70 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	164 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	192 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	— " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	197 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	68 " — "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 30 "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
Ljubljanske srečke	23 " 25 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2877	50 " 50 "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " 50 "
Papirnih rubeljev 100	130 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri trestanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnih.